

Harjoitustehtäviä kirjasta *Yrityksen taloushallinto tänään*

Kirjoittaja: Joose Sauli

Julkaisija: Varjovalmennus 2015

Alkusanat.....	iii
Tiivistelmän johdanto.....	1
1 Kansainvälistyvä tilinpäätös.....	4
2 Tilinpäätösanalyysi omistajan näkökulmasta.....	8
3 Yrityksen rahoitus tänään.....	12
4 Laskentatoimi johdon apuna.....	15

2015 Joose Sauli, Varjovalmennus.

Teoksen käyttöoikeutta koskee Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 -lisenssi.

ALKUSANAT

Nämä tehtävät liittyvät Seppo Ikäheimon et al. kirjaan *Yrityksen taloushallinto tänään* (Vaasan yritysinformaatio Oy, Vaasa 2014) sekä tästä kirjasta laatimaani tiivistelmään.

Maksullisia valmennuskursseja tarjoavat yritykset ovat myyneet tällaisia tehtäväpaketteja jo vuosikymmenien ajan. Tätä monistetta sen sijaan saa jakaa ilmaiseksi. Tarkoituksena on tukea kaikkien yliopistoon pyrkivien ponnisteluja varallisuudesta riippumatta.

Tiivistelmän kirjoittaja ja tehtävien laatija on valtiotieteen maisteri, joka on suorittanut myös laskentatoimen ja rahoituksen opintoja Aalto-yliopistossa ja opettanut näitä aineita kauppakorkeakoulun valmennuskursseja tarjoavassa yrityksessä 2009–2011.

MITEN HARJOITUSTEHTÄVIIN TULEE SUHTAUTUA

Harjoitustehtävien tekeminen on tehokasta opiskelua. Toki kirjan lukeminen on vielä välttämättömämpää, mutta harjoitustehtäviä tekemällä saat kirjasta enemmän irti.

Tehtävien tarkoituksena on (tässä tärkeysjärjestyksessä):

1. auttaa kirjan lukijaa tunnistamaan, mikä on kirjassa olennaista—ja mistä asioista on ylipäänsä *mahdollista* esittää jokin järkevä pääsykoekysymys,
2. auttaa lukijaa prosessoimaan lukemaansa,
3. auttaa lukijaa testaamaan, onko hän omaksunut lukemansa.

Itsesi testaaminen ei ole harjoitustehtävien ensisijainen tarkoitus, vaan tärkeintä on *oppimisen edistäminen*. Tehtävien tekoa ei pidä lykätä. Niitä voi tehdä, vaikkei olisi vielä ymmärtänyt kirjan sisältöä. Tehtäviä voi siis käyttää *lukemisen apuvälineenä* periaatteella ”lue kysymys ja etsi kirjasta siihen vastaus”. Se on yksi tapa lukea kirjaa.

Tehtävissä kysytään myös ns. nippelitietoa, sillä laskentatoimessa nippelitiedolla on merkittävä rooli, ja sitä kysytään joskus pääsykokeessakin, pidimme tästä tai emme. *Turhan* nippelitiedon kysymistä olen kuitenkin yrittänyt parhaani mukaan välttää.

Suositukseni kirjan on lukemiseen on seuraava:

1. Lue ensin kirjoittamani tiivistelmän *johdanto* ja tee siihen liittyvät tehtävät.
2. Lue sen jälkeen kirjaa luku kerrallaan. Jokaisen luvun jälkeen tee siihen liittyvät tehtävät, ennen kuin siirryt seuraavaan lukuun.

Suosituksen peruste on se, että vaikka kirja on jokseenkin sirpaleinen, silti kutakin lukua lukiessa on hyötyä aiempien lukujen sisällön osaamisesta. Tiivistelmän johdantoon puolestaan on koottu tietyt asiat, jotka olisi hyvä ymmärtää jo ennen kirjan aloittamista.

TIIVISTELMÄN JOHDANTO

---

1. Erään pienehkön osakeyhtiön osakekanta koostuu 10 000 osakkeesta. Sinä omistat niistä 2 400. Olet yksi yrityksen 34:stä osakkeenomistajasta. Yritys päättää jakaa 25 000 euroa osinkoa.
  - a. Paljonko osinkoa sinä saat?
  - b. Miten tämä osingonjako vaikuttaa yrityksen oman pääoman määrään?
  - c. Miten voit vaikuttaa yrityksen päätöksiin? Kuinka paljon valtaa sinulla on?
2. Luettele niin monta yrityksen *sidosryhmää* kuin muistat.
3. Mitä tarkoitetaan *omalla pääomalla* ja *vieraalla pääomalla*?
4. Täytä taulukko.

	Vieras pääoma	Oma pääoma
Keneltä rahoitus on peräisin		
Velvollisuus maksaa tuottoa		
Tuotonmaksun muoto		
Tuotto ja riski		
Päätösvalta yrityksessä		
Pääoman palautus		
Etuoikeusasema		

5. Kun eräs yritys perustettiin, sen osakepääoma oli aluksi 50 000 euroa. Ensimmäisellä tilikaudellaan yritys teki 15 000 euron tappion. Toisen tilikauden alussa järjestettiin osakeanti, jolla kerättiin 50 000 euroa lisää osakepääomaa. Toisen tilikauden aikana yritys tuotti 5 000 euroa tappiota. Kolmannella tilikaudellaan yritys tuotti 30 000 euroa voittoa.

Kolmannen tilikauden lopussa,

  - a. paljonko on yrityksen oma pääoma?
  - b. Kuinka paljon osinkoa yritys voi korkeintaan jakaa?
6. Mikä seuraavista ryhmistä kantaa suurimman, mikä pienimmän riskin osakeyhtiössä: työntekijät, osakkeenomistajat, lainanantajat? Perustele näkemyksesi.
7. Jatkoa edelliseen: mitä hyvää on suurimman riskin kantamisessa?
8. Yrityksen menestystä mitataan muun muassa seuraavilla mittareilla: kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius. Mitä nämä tarkoittavat (lyhyesti)?

9. Eräs yritys harkitsee suurta investointia. Investointi on todennäköisesti erittäin kannattava, mutta on olemassa pieni mahdollisuus, että investointi epäonnistuu ja aiheuttaa suuret tappiot.
  - a. Miten arvelet osakkeenomistajien suhtautuvan investointiin?
  - b. Miten arvelet lainanantajien suhtautuvan investointiin?
  - c. Miten lainanantajat voivat vaikuttaa investointipäätökseen?
10. Mitä tarkoittaa osakeanti?
11. Mitä tarkoitetaan osakkeen jälkimarkkinoilla?
12. Mikä on pörssi? Mitä tarkoittaa se, jos osake on pörssilistattu?
13. Omaisuuskohteen *likvidisyys* tarkoittaa sitä, kuinka helppoa se on muuttaa rahaksi. Likvidisyys on sinänsä hyvä asia, sillä likvidi kohde on helppo saada myydyksi; mitä epälikvidimpi, sitä vaikeampi se on saada myydyksi. Miten yrityksen listautuminen pörssiin mielestäsi vaikuttaa yrityksen osakkeen likvidisyyteen?
14. Osakeyhtiön osakkeenomistajien ja toimitusjohtajan välillä sanotaan olevan *agentti-päämiesongelma*. Selitä lyhyesti, kumpi on päämies ja kumpi agentti, ja mistä ongelma syntyy. (Tästä aiheesta kerrotaan myös *Taloustieteen oppikirjan* 5. luvun alussa.)
15. Ketä kiinnostaa yrityksen tilinpäätös?
16. Mihin tilinpäätös perustuu?
17. Jos haluat tietää yrityksen tulojen ja menojen määrät viimeksi päättyneellä tilikaudella (eli viimeisimmän toimintavuoden aikana), mistä näet ne?
18. Jos haluat tietää yrityksen varallisuuden ja velkojen määrät, mistä näet ne?
19. Miten osakkeenomistajat voivat varmistua siitä, että tilinpäätös kertoo totuuden yrityksen taloudellisesta tilanteesta?
20. Sisäinen ja ulkoinen laskentatoimi:
  - a. Millä muilla nimillä näitä kutsutaan?
  - b. Mitä eroja on näiden välillä?
  - c. Missä kirjan luvuissa käsitellään sisäistä, missä ulkoista laskentatoimeaa?
21. Mikä on yrityksen tehtävä kansantaloudessa?
22. Yritys toimii kolmilla markkinoilla. Mitkä nämä ovat?
23. Laskentatoimen näkökulmasta yrityksessä katsotaan olevan kaksi rinnakkaista, mutta toisistaan erotettavaa *prosessia*. Mitkä nämä ovat? Kumpaan kuuluu kukin seuraavista:
  - a. Yritys maksaa työntekijälle palkan.
  - b. Yritys vastaanottaa raaka-aine-erän, jota se aikoo käyttää tuotannossaan.
  - c. Työntekijä valmistaa raaka-aineesta jalosteita.
  - d. Yritys maksaa raaka-aineen toimittajalta saamansa laskun.
  - e. Yritys luovuttaa valmistamansa jalosteen asiakkaalle.
  - f. Yritys nostaa lainan pankista.
  - g. Yritys maksaa lainan korkoa pankille.
  - h. Yritys vastaanottaa asiakkaalta maksun jalosteesta.
  - i. Yritys maksaa toimitilojensa vuokran.

24. Mitkä seuraavista kuuluvat liiketoiminnan piiriin, mitkä rahoituksen piiriin?
- a. raaka-aineiden vastaanottaminen
  - b. raaka-aineiden maksaminen
  - c. palkan maksaminen
  - d. lainan koron maksaminen
  - e. toimitilavuokran maksaminen
  - f. osakeannin tuoton vastaanottaminen
  - g. tilausmaksun vastaanottaminen asiakkaalta
  - h. valmiin tuotteen luovuttaminen asiakkaalle
  - i. osingonmaksu
25. Kuka tekee päätöksiä yhtiökokouksessa? Mistä neljästä asiasta siellä päätetään?
26. Miksi yhtiökokouksessa ei päätetä esim. siitä, millaisia koneita yritykseen hankitaan ja perustetaanko yritykselle uusi toimipiste?

1 KANSAINVÄLISTYVÄ TILINPÄÄTÖS

1.1 PERUSTASON TEHTÄVÄT

1. Mitä tarkoittavat lyhenteet oy ja oyj yrityksen nimessä? Vastaa lyhyesti. (s. 13)
2. Mitä tarkoittaa, että yritys on pörssiyritys? (s. 13)
3. Missä kahdessa muodossa osakesijoittaja voi saada rahallista tuottoa tekemistään osakesijoituksista? (s. 14)
4. (s. 17) Liikevaihto:
  - a. Jos sinun pitäisi kertoa yhdellä sanalla, mitä liikevaihto tarkoittaa, mikä sana se olisi?
  - b. Entä monisanaisesti?
5. (s. 17–18) Konserni:
  - a. Minkä ehdon täytyminen tekee yritysryhmästä konsernin?
  - b. Mitä ovat konsernin emoyritys ja tytäryritys?
  - c. Voiko tytäryritys kuulua usempaan eri konserniin?
  - d. Mitä ovat alistus- ja rinnakkaiskonserni?
6. (s. 19) Tilikausi:
  - a. Mikä on tilikausi?
  - b. Kuinka pitkä on yksi tilikausi?
  - c. Mitä rajoituksia laki asettaa tilikauden alkamis- ja päättymisajankohdille?
  - d. Tilikauden päättyessä kirjanpitovelvollisen on laadittava mikä?
7. (s. 19) Kirjanpito:
  - a. Kirjanpitoon merkitään X:t. Mitä ovat X:t?
  - b. Lähtökohtaisesti yrityksen on noudatettava kirjanpitoa, jossa kustakin X:stä merkitään sekä rahan *käyttö* että sen *lähde*. Millä nimellä tällaista kirjanpitoa kutsutaan?
  - c. Missä kahdessa järjestyksessä X:t merkitään kirjanpitoon?
  - d. Mitä ovat peruskirjanpito ja pääkirjanpito?
  - e. Kutakin X:ää kuvaavaa kirjanpidon merkintää kutsutaan Y:ksi. Mikä on Y?
  - f. Kunkin Y:n on perustuttava Z:aan, joka todentaa X:n. Mikä on Z? Mitä Z:lta vaaditaan?
  - g. Kirjanpidon *tilejä* on kolmenlaisia. Mitä nämä kolme ovat?
  - h. Tilikauden päättyessä kirjanpidon tilit *päätetään* kahdelle erityiselle tilille.
    - i. Mitä nämä kaksi ovat?
    - ii. Mitkä ovat niiden tehtävät?
    - iii. Mille tilinpäätösasiakirjoille ne muodostavat perustan?
8. (s. 19–20) Konsernitilinpäätös:
  - a. Kuka laatii konsernitilinpäätöksen?
  - b. Millä ehdoilla konserni on pieni konserni?
  - c. Mitä helpotuksia pieni konserni saa?
  - d. Miten konsernitilinpäätöksen laatiminen tapahtuu?
  - e. Mitä on konsolidointi?

9. (s. 21) Meno-tuloteoria:
  - a. Mikä on meno-tuloteoria?
  - b. Teorian mukaan on kolmenlaisia voitonjakoeriä. Mitkä nämä kolme ovat?
  - c. Minkä periaatteen mukaan tulot jaksotetaan?
  - d. Minkä periaatteen mukaan menot jaksotetaan?
  - e. Mistä syystä meno-tuloteorian merkitys on viime vuosikymmeninä vähentynyt?
10. Mitkä komponentit muodostavat suomalaisen tilinpäätöskäytännän oikeudellisen perustan? (s. 22)
11. Mikä on KILA? (s. 22)
12. Kirjanpitolaissa mainitaan seitsemän *yleistä tilinpäätösperiaatetta*. Mitkä nämä seitsemän ovat? (s. 22)
13. Mitkä ovat tilinpäätöksen osat (eli siihen kuuluvat asiakirjat) ja mitkä ovat näiden tehtävät? (s. 22)
14. Mitkä tilinpäätöksen osat vaaditaan kaikilta yrityksiltä? Millä ehdoilla yritys on vapautettu muiden osien laatimisesta? (s. 22–23)
15. Yrityksen, joka ei täytä edellisessä kysymyksessä tarkoitettuja vapauttavia ehtoja, on liitettävä tilinpäätökseen vielä jotakin—mitä? (s. 23)
16. Tuloslaskelmakaavoja on kaksi erilaista. Mitkä ne ovat ja miten ne eroavat toisistaan? Kumpi on yleisemmin käytetty? (s. 23–25)
17. Kirjoita kumpikin tuloslaskelmakaava ulkomuistista siinä yksinkertaistetussa muodossa, jossa se esitetään kirjassa. (s. 24–25)
18. Mitä logiikkaa tuloslaskelman erien esittämisjärjestys noudattaa? (s. 23)
19. Mitä tarkoittaa liikevoitto tai -tappio? (s. 24)
20. Mitä sisältää erä *liiketoiminnan muut tuotot*? (s. 24)
21. Minkä tahojen kesken liiketoiminnasta syntynyt ylijäämä jaetaan? Miten nämä ns. voitonjakoerät ilmenevät tuloslaskelmasta? (s. 24)
22. (s. 27) Tase:
  - a. Mikä on taseen tehtävä lakitekstin sanoin ilmaistuna? Se kuvaa... mitä?
  - b. Entä käytännössä? Se on erittely... mistä?
  - c. Mihin kahteen osaan tase jakautuu? Mitä nämä kuvaavat?
  - d. Kirjoita tasekaava siinä yksinkertaistetussa muodossa, jossa se esitetään kirjan sivulla 27.
23. (s. 27) Poistot:
  - a. Mikä on poisto?
  - b. Miksei poistoja tehdä kerralla?
  - c. Miten poistot vaikuttavat tuloslaskelmaan?
  - d. Miten poistot vaikuttavat taseeseen?
  - e. Mikä on menojäännös?
  - f. Saako poistosuunnitelmaa muuttaa?

24. Mikä seikka pääsykoekirjan mukaan erottaa toisistaan pysyvät vastaavat ja vaihtuvat vastaavat? (s. 27–28)
25. Mihin kahteen ryhmään saamiset jaetaan taseessa, ja millä kriteerillä? (s. 29)
26. (s. 28–29) Mihin taseen erään sisältyvät
- myytäväksi tarkoitetut tavarat
  - asiakkaiden maksamatta olevat laskut
  - raaka-aineet
  - yrityksen omistama tontti
  - pankkitilillä olevat rahat
  - tytäryhtiön osakkeet
  - yrityksen pakettiauto
  - uusi kassakone, joka on tilattu ja maksettu, mutta jota ei ole vielä saatu?
27. Mistä oma pääoma muodostuu? (s. 29)
28. Miten osinkojen maksaminen vaikuttaa taseeseen? (s. 29)
29. Jos pitäisi kertoa yhdellä sanalla, mitä on vieras pääoma, mikä sana se olisi? (s. 29)
30. Mihin kahteen ryhmään vieras pääoma jaetaan taseessa, ja millä kriteerillä? (s. 29)
31. (s. 32–33) Rahoituslaskelma:
- Mihin kolmeen osaan rahoituslaskelma jakautuu?
  - Anna esimerkkejä kuhunkin em. kolmeen osaan kuuluvista eristä.
  - Kun em. kolmen osan loppusummat lasketaan yhteen, niiden summa kertoo minkä asian (ks. sivun 33 laskelma)?
  - Rahoituslaskelmalle on kaksi vaihtoehtoista muotoa. Mitkä ne ovat ja miten ne eroavat toisistaan?
32. Kirjanpitolaissa määrätään yleisluonteisesti, millaisia asioita toimintakertomuksessa pitää kertoa. Siis mitä? (s. 33–34)
33. Mitkä asiat ovat viime vuosikymmeninä johtaneet siihen, että tilinpäätösten kansainvälistä vertailtavuutta on täytynyt parantaa? (s. 34)
34. Mistä IFRS on lyhenne ja mitä se on suomeksi? Entä IAS? (s. 34)
35. Mitä eroja on IFRS:n ja suomalaisen tilinpäätöskäytännön välillä? (s. 35)
36. Mitkä ovat IFRS-tilinpäätöksen merkittävimmät osat? (s. 35)
37. (s. 39–40) Tilintarkastus:
- Mitä tilintarkastuksella on tarkoitus varmistaa (sanatarkasti)?
  - Mikä on tilintarkastuskertomus ja mikä on sen tärkein osa?
  - Onko kaikissa yrityksissä tehtävä tilintarkastus?
  - Mitä konsernitilinpäätöksen tarkastamisesta on säädetty?
  - Jos tilintarkastaja toteaa kaiken olevan kunnossa, millaisen tilintarkastuskertomuksen hän laatii? Entä jos kaikki ei näytä olevan kunnossa? Mitä vaihtoehtoja tällöin on?

1.2 VAIKEAMPIA TEHTÄVIÄ

38. Mitä ovat vertikaalinen, horisontaalinen ja sekakonserni? (s. 18)
39. Mikä on KPA? Entä KPL? (s. 23)
40. Mitä eriä sisältyy taseen pysyvien vastaavien ryhmään *Aineettomat hyödykkeet*? (s. 28)
41. Mitä eriä sisältyy taseen pysyvien vastaavien ryhmään *Aineelliset hyödykkeet*? (s. 28)
42. Mitä eriä sisältyy taseen pysyvien vastaavien ryhmään *Sijoitukset*? (s. 28)
43. Mitä eriä sisältyy taseen vaihtuvien vastaavien ryhmään *Vaihto-omaisuus*? (s. 28)
44. Mitä eriä sisältyy taseen ryhmään *Tilinpäätössiirtojen kertymä*? (s. 29)
45. Mitä eriä sisältyy taseen ryhmään *Pakolliset varaukset*? (s. 29)
46. Kirja antaa neljä esimerkkiä taseen ryhmään *Vieras pääoma* sisältyvistä eristä. Mitkä nämä neljä ovat? (s. 29–30)
47. Kirjanpitoasetuksessa määrätään erikseen 11:stä asiasta, joita koskevat tiedot pitää kertoa liitetiedoissa. Mitkä nämä asiat ovat? (s. 30)
48. IFRS perustuu laajaan ja kehittyvään joukkoon sääntöjä. Mistä kolmesta osasta tämä normisto koostuu? (s. 35)
49. (s. 39–40) Tilintarkastus:
  - a. Kuka voi toimia tilintarkastajana?
  - b. Mitä ovat HTM ja KHT? Kumpi on korkeampi?
  - c. Miten tilintarkastajan valintaan vaikuttaa se, jos tarkastettavana oleva yritys on pörssiyhtiö?

2 TILINPÄÄTÖSANALYYSI OMISTAJAN NÄKÖKULMASTA

2.1 PERUSTASON TEHTÄVÄT

1. Mitä tietolähteitä tilinpäätösanalyysissä käytetään hyväksi? (s. 45)
2. Tilinpäätösanalyysin tavoitteena on se, että pystytään tekemään vertailuja. Mitä tällöin verrataan, ja mitä asioita näiden vertailujen tulosten perusteella arvioidaan? (s. 45)
3. Mitä ovat sidosryhmät? Mitä sidosryhmiä kirja mainitsee? Entä mistä tahoista kirja erikseen mainitsee, etteivät ne ole sidosryhmiä? (s. 45)
4. Miksi juuri tilinpäätöksen sisältämä informaatio soveltuu taloudellisen päätöksen perustaksi erityisen hyvin? Miten tilinpäätösanalyysi voi olla tässä avuksi? (s. 46–47)
5. Mikä on VeHa-menetelmä? Miksi sillä on sellainen nimi? (s. 48)
6. Piirrä kirjan kuvio 2.1. (s. 49) Pidä tämä kuvio mielessäsi, kun teet seuraavia tehtäviä.
7. Mihin kahteen osaan yrityksen liiketoiminnan analyysi jakautuu? Kerro kummas-takin lyhyesti, mistä siinä on kyse. (s. 49)
8. Mikä on varsinaisen tilinpäätösanalyysin ensimmäinen työvaihe? Kerro lyhyesti, mistä eri syistä tälle työvaiheelle on tarvetta. (s. 50)
9. Tunnuslukuanalyysi: mihin eri luokkiin tunnusluvut jaetaan? Mitä näistä käytetään yrityksen riskin määrän arvioimiseen? (s. 51)
10. Mihin yritystä koskeviin tietoihin riskianalyysi kirjan mukaan perustuu? (s. 51)
11. Kun laaditaan tulevaisuudenennusteita yrityksen arvonmäärityksen perustaksi, mitä asioita näissä ennusteissa lähinnä yritetään ennustaa? (s. 52)
12. Mitä tarkoitetaan yrityksen pääomakustannuksella? Mitkä tekijät vaikuttavat pääomakustannukseen?
13. Miten yrityksen arvonmäärityksen viimeinen vaihe pääpiirteissään tapahtuu? Vinkki: ajattele taas sitä kuviota 2.1. (s. 52)
14. Kun yrityksen arvo on määritetty, mihin tätä tietoa voi käyttää? (s. 52)
15. (s. 53–54) Eräs yritys maksaa joka vuosi kaksi euroa osinkoa per osake ikuisesti. Sijoittajien tuottovaatimus tälle yritykselle on 12,5 %. Yrityksen osakkeiden lukumäärä on viisi miljoonaa.
  - a. Mikä on osakkeen arvo?
  - b. Mikä on koko yrityksen arvo?
16. Kuten edellinen tehtävä, mutta yritys maksaa osinkoa vain kolmen vuoden ajan. Sen jälkeen yritys lopetetaan, eikä se enää koskaan maksa osinkoa. (s. 53)
17. Kuten tehtävä 15, mutta osinko kasvaa joka vuosi 10 %. Ensi vuoden osinko on kaksi euroa. (s. 54)

18. Olet laatinut ennusteen yritys A:n tulevista voitoista. Ensi tilikausi on ennusteen mukaan 20 miljoonaa euroa tappiollinen, sen jälkeen neljä seuraavaa vuotta ovat 20 milj. euroa voitollisia. Sen jälkeen yritystä ei enää ole. Yritykseen sovellettava oman pääoman tuottovaatimus on 12 %. Laske yrityksen arvo tuottomallilla. (s. 55)
19. Olet laatinut ennusteen yritys B:n tulevista voitoista. Ensi tilikausi on ennusteen mukaan 20 miljoonaa euroa tappiollinen, sitä seuraava vuosi puolestaan 20 milj. euroa voitollinen, ja siitä eteenpäin voitot kasvavat 8 %:n vuosivauhdilla. Tähän yritykseen sovellettava oman pääoman tuottovaatimus on 12 %. Laske yrityksen arvo tuottomallilla. (s. 56)
20. (s. 56) Lisäarvomalli:
- Mitä tarkoittavat lisäarvomallissa symbolit B_0 ja r ?
  - Millä nimellä kutsutaan erotusta $F_t - rB_{t-1}$?
  - Mikä on ehtona sille, että yritys kasvattaa omistajiensa varallisuutta sen sijaan, että se tuhoaisi sitä?
21. Laske yrityksen vapaa kassavirta, kun liikevaihto on 300 milj. euroa, liikevoittoprosentti on 7, lisäinvestoinnit ovat 12 milj. euroa ja käyttöpääoman lisäys on 3 milj. euroa. Tehtävässä sovelletaan Suomessa voimassa olevaa yhteisöveroastetta, joka on nykyään 20 %. (s. 57)
22. Yrityksen arvo perustuu *arvonmuodostajiin*. Mitä nämä ovat? Entä niiden komponentit? (s. 59–60)
23. Millä mittareilla yrityksen kokoa voidaan arvioida? (s. 64)
24. Mitä hyötyä yritykselle on markkinaosuuden kasvusta? (s. 65)
25. Vuonna 2007 yrityksen liikevaihto oli vuonna 3 400 milj. euroa. Vuonna 2008 se oli 3 510 milj. euroa. Laske liikevaihdon kasvuprosentti. (s. 65)
26. Jatkoa edelliseen. Vuonna 2009 yrityksen liikevaihto oli 3 320 milj. euroa. Laske liikevaihdon kasvuprosentti suhteessa edelliseen vuoteen. (s. 65)
27. Jatkoa edellisiin. Vuonna 2011 yrityksen liikevaihto oli 3 670 milj. euroa. Laske liikevaihdon keskimääräinen kasvuprosentti vuodesta 2007 vuoteen 2011. (s. 66)

	2014	2013
Liikevaihto	230 700	211 100
Käyttökate	55 800	38 300
Liikevoitto	23 100	8 200
Vapaa kassavirta	7 500	-1 400
Korkokulut	5 200	5 100
Nettotulos	17 900	3 100
	31.12.2014	31.12.2013
Taseen koko pääoma	190 100	179 500
Vaihto-omaisuus	9 200	9 600
Myyntisaamiset	27 000	26 200
Lyhytaikaiset saamiset	31 900	30 900
Pitkäaikaiset saamiset	400	600
Rahoitusarvopaperit	5 000	0
Rahat ja pankkisaamiset	7 900	11 300
Oma pääoma	75 800	72 700
Oman pääoman markkina-arvo	150 000	210 000
Korollinen vieras pääoma	93 300	86 300
Lyhytaikainen vieras pääoma	32 900	30 900
Pitkäaikainen vieras pääoma	81 400	75 900

28. (s. 67–79) Laske ylläolevan taulukon lukujen perusteella yrityksen

- a. liikevoittoprosentti
- b. nettotulosprosentti
- c. sijoitetun pääoman tuottoprosentti
- d. oman pääoman tuottoprosentti
- e. vapaan kassavirran tuottoprosentti
- f. koko pääoman kierto nopeus
- g. vaihto-omaisuuden kierto nopeus
- h. myyntisaamisten kierto aika
- i. nettovelkaantumisaste
- j. omavaraisuusaste
- k. lainojen hoito aika
- l. quick ratio
- m. current ratio

2.2 VAIKEAMPIA TEHTÄVIÄ

29. Miten yrityksen uudet investoinnit voivat vaikuttaa yrityksen pääoman kustannukseen? (s. 59)
30. Kirjoita yrityksen arvonmäärityksessä käytettävän *lisäarvomallin* kaava. (s. 56)
31. Yritys C:n viime tilinpäätöksen taseessa oman pääoman määrä on 50 milj. eur. Laatimasi ennusteen mukaan kuluvan tilikauden tulos on 10 milj. euroa tappiollinen, sitä seuraavien neljän tilikauden ajan voitto on 5 milj. euroa per vuosi. Oletamme, että osinkoja ei näinä vuosina makseta, ennen kuin vasta lopuksi, jolloin yritys lopetetaan ja oma pääoma maksetaan kokonaisuudessaan osinkoina osakkeenomistajille. Tähän yritykseen sovellettava oman pääoman tuottovaatimus on 10 %. Laske yrityksen arvo lisäarvomallilla. (s. 56)
32. Tilinpäätösanalyysia koskevan luvun lopussa luetellaan muutamia asioita, jotka tilinpäätösanalyysissa tulisi huomioida, mutta jotka kirjassa sivuutettiin. Mitkä nämä ovat? (s. 80–81)

3 YRITYKSEN RAHOITUS TÄNÄÄN

3.1 PERUSTASON TEHTÄVÄT

1. Voidaan ajatella, että yrityksen rahoituskysymykset jakautuvat kahteen osaan taseen mukaisesti—eli miten? (s. 85)
2. Millä ehdolla yritys tuottaa taloudellista lisäarvoa omistajilleen? (s. 86)
3. Kirjan mukaan ”on selvää, että lainanantajien näkökulmasta Amer Sports on houkuttelevampi asiakas, jos sen omavaraisuusaste on nykyistä korkeampi.” (s. 87) Pystytkö perustelemaan tämän väitteen?
4. Mitä tarkoittaa lainan *maturiteetti*? Entä *jälleenrahoitusriski*? Miten tätä riskiä voidaan minimoida? (s. 88; kirja ei kerro tätä, vaan olettaa sinun tietävän)
5. Mikä on IPO? (s. 89)
6. Mitä merkitystä osakeannin kannalta on sillä, onko yritys pörssilistattu? (s. 89)
7. Mikä taho päättää siitä, paljonko yritys maksaa osinkoa? (s. 89)
8. Henkilö A aikoo noudattaa seuraavaa sijoitusstrategiaa: hän ostaa osakkeita, jotka maksavat lähitulevaisuudessa osinkoa, ja osingot saatuaan hän myy osakkeet pois ostaakseen toisia osakkeita, joissa osingonmaksu on lähellä. Mikä ongelma tässä strategiassa on? (s. 89)
9. Mikä on SP500? (s. 90)
10. Mikä on joukkovelkakirja? Miten yritys voi hankkia sillä rahoitusta? (s. 90)
11. Mikä on bullet-laina? Mikä on sen vaihtoehto? (s. 90)
12. Mitä ovat sisäinen ja ulkoinen oma pääoma? (s. 91)
13. Miten osingonmaksu vaikuttaa yrityksen taseeseen? (s. 91)
14. Mikä on rahoitusmarkkinoiden päätehtävä kansantaloudessa? (s. 91)
15. Mikä on talletuspankkien rooli rahoitusmarkkinoilla? (s. 91)
16. Mikä on pankin liikeidea, ts. mistä se saa voittonsa? (s. 91)
17. Mitä ovat likviditeettipremio ja riskipremio? Kuka ne maksaa? (s. 92)
18. Mitä tarkoittaa sijoitusten hajauttaminen? (s. 93, 108)
19. Kirja luettelee neljä rahoitusmarkkinoiden tehtävää. Mitkä nämä ovat? (s. 93)
20. Miten listaamaton yritys voi hyödyntää rahoitusmarkkinoilta saatavaa informaatiota? (s. 94)
21. Millä eri tavoilla yritys voi hyötyä siitä, että se on pörssilistattu? (s. 94)
22. Mitä tarkoittaa *jälkimarkkinakelpoinen velkasitoumus*? Mitä hyötyä jälkimarkkinakelpoisuudesta on a) sijoittajalle, b) liikkeeseenlaskijalle? (s. 95–96)

23. Miten joukkovelkakirjan markkina-arvo määräytyy? Miten se lasketaan? (s. 97)
24. Mikä on sellaisen joukkovelkakirjan markkina-arvo, jonka nimellisarvo on 1 000 euroa, jonka maturiteetti on neljä vuotta, ja jonka kuponkikorko on 7,25 %, jos tuottovaatimus on 3 %? (s. 97)
25. Miten markkinoiden yleisen korkotason muutokset vaikuttavat joukkovelkakirjan hintaan? (s. 97)
26. (s. 97) Joukkovelkakirjoihin sijoituskohteena liittyy kahdenlaista riskiä.
- Mitkä nämä kaksi ovat?
  - Miten Suomen valtion obligaatiot ja yritysten velkakirjat poikkeavat toisistaan näiden riskien osalta?
  - Miten velkakirjan maturiteetti vaikuttaa näihin riskeihin?
27. Olkoon riskitön korko on kaksi prosenttia. Erään yrityksen velkakirjan kuponkikorko on kolme prosenttia, ja siltä vaadittava riskipreemio on neljä prosenttia. Mikä on velkakirjan tuotto prosentti? (s. 97)
28. Mitä tarkoittaa riskitön korko? Mistä saamme tietää, mikä on riskittömän koron taso? (s. 97–98)
29. (s. 98–99) Luottoluokitukset:
- Mitä ovat luottoluokituslaitokset?
  - Mistä luottoluokitus kertoo?
  - Mitä englantilaisperäistä uudissanaa Suomessa käytetään luottoluokituksen synonyymina? Mikä on sen kantasana?
  - Listaa Standard & Poor'sin ja Moody'sin luottokelpoisuusluokat parhaasta heikoimpaan.
  - Mitä tarkennuksia S&P ja Moody's käyttävät tehdäkseen luottoluokitusasteikosta tarkemman?
  - Mitä tarkoittavat *high yield* ja *investment grade*?
  - Mikä yhteys on luottoluokituksen ja yrityksen lainojen koron välillä?
30. Miten lainan maturiteetti vaikuttaa siltä vaadittuun tuottoon? (s. 99)
31. Miten vakuuden asettaminen vaikuttaa lainarahan hintaan? (s. 100)
32. Mitä ovat kovenantit? Miten niillä voidaan vaikuttaa lainaehtoihin? Mainitse pari esimerkkiä kovenanteista. (s. 100–101)
33. (s. 102–103) Agenttiongelmät:
- Mitä tarkoitetaan agenttiongelmilla?
  - Kuvaile kaksi keskeistä esimerkkiä osakeyhtiössä ilmenevistä agenttiongelmista.
  - Millä keinoilla kuvailemiasi agenttiongelmia voidaan lieventää?
34. Mitä tarkoittavat lyhenteet EBIT ja TSR? (s. 103)
35. Kirja luettelee viisi perustetta, miksi säästäjän kannattaa sijoittaa ainakin osa säästöistään osakkeisiin. Mitkä nämä viisi ovat? (s. 104)
36. Sanonnan mukaan tuotto ja riski kulkevat käsi kädessä. Toisaalta *riski* tarkoittaa nimenomaan sitä, että tuotto on epävarma. Jos sijoitat korkeariskiseen kohteeseen ja tuotto jääkin matalaksi, osoittaako tämä sanonnan vääräksi? (s. 104–105)

37. Oman pääoman kustannus määräytyy *implisiittisesti*. Mitä tämä tarkoittaa? (s. 105)
38. Mihin osakkeiden tuotto pitkällä aikavälillä perustuu? (s. 105)
39. Kumpi on korkeampi, oman pääoman vai vieraan pääoman kustannus? Miksi? (s. 106)
40. Mikä on CAPM?
41. (s. 107–108) Osakemarkkinoiden riskipreemio:
- Mitä tarkoitetaan osakemarkkinoiden riskipreemiolla?
  - Kuinka suuri se kirjan mukaan on?
  - Miten kirja perustelee tämän luvun?
  - Mikä ongelma on kirjan tavassa määrittää osakemarkkinoiden riskipreemio?
42. Mitä on volatilitteetti? Miten se liittyy varianssiin? (s. 107)
43. Mikä on portfolio? Miten voit laskea portfolion tuoton? (s. 108; kirja ei kerro tätä, vaan olettaa sinun tietävän)
44. (s. 108) Korrelaatio:
- Mitä tarkoitetaan arvopapereiden korrelaatiolla?
  - Mitä se tarkoittaa, jos korrelaatio on negatiivinen?
  - Miten korrelaatio vaikuttaa riskin hajauttamisen tehokkuuteen?
45. Miten hajauttaminen vaikuttaa portfolion tuoton volatilitteettiin? (s. 108)
46. Millä nimellä kutsutaan a) hajautettavissa olevaa riskiä, b) ei-hajautettavissa olevaa riskiä? (s. 108–109)
47. Mikä on beta-kerroin? Mikä on osakemarkkinoiden beta-kerroin? (s. 109)
48. Erään yrityksen beta on 1,5. Mikä on tämän yrityksen oman pääoman kustannus, jos riskitön korko on 3 % ja osakemarkkinoiden riskipreemio on 4 %? (s. 109)
49. Erään yrityksen vieraan pääoman kustannus on 6 % ja oman pääoman kustannus 14 %. Yrityksen rahoituksesta 40 % on omaa pääomaa ja loput velkaa, kun osuudet lasketaan velan ja osakkeiden markkina-arvoista. Laske yrityksen WACC. (s. 109)
50. Jatkoa edelliseen tehtävään. Paljonko yrityksen investointien keskimääräisen tuottavuuden täytyy olla, jotta yritys tuottaisi lisäarvoa osakkeenomistajille? Älä ota vastauksessasi huomioon verotuksen vaikutuksia. (s. 109)
51. Miksi yritys yleensä kannattaa rahoittaa ainakin osin velkarahalla? Miksei velan osuutta kannata kuitenkaan maksimoida? (s. 109)
52. (s. 111–112) Välirahoitus:
- Mitä on välirahoitus? Mihin sitä tarvitaan?
  - Mikä on hybridilaina?
  - Mikä ovat optiolaina ja optiotodistus?
  - Mitä tarkoittaa option toteuttaminen? Milloin se kannattaa tehdä?
  - Mikä on vaihtovelkakirjalaina? Miten se eroaa optiolainasta?

4 LASKENTATOIMI JOHDON APUNA

4.1 PERUSTASON TEHTÄVÄT

1. (s. 115) Laskentatoimi jaetaan rahoituksen laskentatoimeen ja johdon laskentatoimeen.
  - a. Millä muilla nimillä näitä kutsutaan?
  - b. Miten ne eroavat toisistaan?
  - c. Kumpaan niistä kuuluu tuloslaskelman laatiminen?
  - d. Mihin kolmeen tyyppiin johdon laskentatoimen raportit voidaan jakaa? Anna kustakin tyypistä myös esimerkki.
2. (s. 115–116) Mitä ovat yrityksen
  - a. missio
  - b. visio
  - c. strategia
  - d. arvot?
3. (s. 117–118) Levers of Control -viitekehys (Simons 1995):
  - a. Mihin neljään tasoon strateginen ohjaus jaetaan?
  - b. Kullakin tasolla on oma ohjausjärjestelmänsä. Mitkä ne ovat?
4. (s. 118–119) Ohjausjärjestelmien tyypit:
  - a. Mitä tarkoitetaan diagnostisella ohjausjärjestelmällä?
  - b. Mikä diagnostisen ohjausjärjestelmän vastakohta on nimeltään ja mistä siinä on kyse?
  - c. Millaisia välineitä mekanistinen ohjaus sisältää? Millaiseen organisaatiokäsitykseen se perustuu?
  - d. Mikä mekanistisen ohjauksen vastakohta on nimeltään, ja millaiseen organisaatiokäsitykseen se perustuu?
  - e. Mitkä kohdissa a–d mainituista ohjausjärjestelmistä kuuluvat keskenään yhteen?
  - f. Mitä on muodollinen ohjaus? Minkä edellämäinittujen ohjausjärjestelmien kanssa se kuuluu yhteen?
  - g. Mikä on muodollisen ohjauksen vastakohta? Kumpi näistä kahdesta on organisaatiossa yleensä näkyvämpi?
5. (s. 119–120) Sisäinen valvonta:
  - a. Sisäinen valvonta määritellään *prosessiksi*. Kenen suorittama prosessi se on, kun kyse on yrityksen sisäisestä valvonnasta?
  - b. Tässä prosessissa arvioidaan kolmeen kategoriaan kuuluvia asioita. Mitkä nämä kolme kategoriaa ovat?
  - c. COSO-mallin mukaan sisäinen valvonta muodostuu viidestä osa-alueesta. Mitkä nämä ovat?
  - d. Miten yrityksen koko vaikuttaa sisäiseen valvontaan?
  - e. Mitkä ovat Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tavoitteet?

6. (s. 122–124) ERP-järjestelmä:
  - a. Mistä sanoista tulee lyhenne ERP?
  - b. Mikä on ”ERP-järjestelmän” suomenkielinen vastine?
  - c. Mikä ERP-järjestelmä on?
  - d. Mitä hyötyjä ERP-järjestelmästä on?
  - e. Tarve ERP-järjestelmille on kasvanut viime vuosikymmeninä. Miksi?
  - f. ERP-järjestelmä toimii moduuliperiaatteella. Mitä tämä tarkoittaa?
  - g. Mikä on ERP-järjestelmien rakentamisen perusongelma? Mitä yritys voi joutua tämän takia tekemään ja miksi se voi olla hyväkin asia?
  - h. Miten ERP-järjestelmien yleistymisen on vaikuttanut laskentahenkilöstön työhön?
  - i. Mikä eräs tunnettu ERP-järjestelmä on nimeltään (lyhenne)?
7. (s. 124) Laskentainformaation laajuus:
  - a. Laajuudella on kolme ulottuvuutta. Mitkä ne ovat?
  - b. Miten kapea ja laaja informaatio määritellään kussakin ulottuvuudessa?
8. (s. 124–125) Porterin (1980) strategiat:
  - a. Miten Porter luokittelee yritysten strategiat?
  - b. Mitä vaatimuksia erityyppiset strategiat asettavat laskentainformaation laajuudelle?
9. (s. 125) Milesin ja Snow’n (1978) strategiat:
  - a. Miten Miles ja Snow luokittelevat yritysten strategiat?
  - b. Mitä vaatimuksia erityyppiset strategiat asettavat laskentainformaation laajuudelle?
  - c. Miten erityyppiset strategiat vaikuttavat siihen, millaisia ohjausjärjestelmiä yritys käyttää?
  - d. Miten eri strategioita noudattavat yritykset suhtautuvat ympäristön epävarmuuteen?
  - e. Miten ympäristön epävarmuus vaikuttaa tarvittavan laskentainformaation laajuuteen ja yrityksen ohjausjärjestelmien luonteeseen?
10. (s. 127) Strategian jalkauttamisprosessissa on monta vaihetta. Mikä seuraavista ei kuulu niihin?
  - a. Tavoitteiden asettaminen
  - b. Strategian viestiminen henkilöstölle
  - c. Reagointi poikkeamiin lyhyen aikavälin suunnitelmasta
11. (s. 128) Mitä tarkoitetaan
  - a. synergiaeduilla
  - b. mittakaavaeduilla?
12. (s. 129–130) Kokonaisvaltainen suorituskyvyn mittausjärjestelmä:
  - a. Mitä suorituskyvyn mittareilta edellytetään?
  - b. Mitä kahdentyyppisiä mittareita tällainen järjestelmä yleensä sisältää? Anna kummastakin myös esimerkki.

13. (s. 130–131) BSC:
- Mistä sanoista tulee lyhenne BSC? Mikä on sen suomenkielinen vastine?
  - Mitä tarkoitetaan suorituskyvyn tekijöiden *vaihtosuhteilla*?
  - Mitkä ovat BSC:n neljä ulottuvuutta? Anna myös esimerkkejä kunkin ulottuvuuden mittaamiseen sopivista mittareista.
  - Mihin BSC:n nimi perustuu?
  - Mikä on strateginen kartta?
  - Mitä tarkoittavat mittarin *validiteetti* ja *reliabiliteetti*?
14. (s. 133–135) Kustannuslaskennan peruskäsitteet:
- Miten määritellään käsite *kustannus*?
  - Mitä tässä yhteydessä tarkoitetaan *resursseilla*?
  - Mitkä ovat yrityksen *reaaliprosessi* ja *rahaoprosessi*? Minkä prosessin osia ne ovat?
  - Mikä on laskentakohde? Anna myös esimerkkejä mahdollisista laskentakohteista.
  - Mistä laskentakohdeiden määrittely riippuu?
  - Mitkä ovat kustannustekijät? Millä on niiden synonyymi? Anna myös esimerkkejä kustannustekijöistä.
15. (s. 135–136) Kustannusten kohdistaminen:
- Mitä tarkoittaa kustannusten *kohdistaminen*?
  - Mitä tarkoittaa *aiheuttamisperiaate*?
  - Kustannusten mittaamiseen kuuluu kaksi vaihetta. Mitkä ne ovat?
  - Kustannusten kohdistaminen tapahtuu myös kahdessa vaiheessa. Mitkä ne ovat?
  - Mitä ovat välittömät ja välilliset kustannukset? Anna myös esimerkkejä.
  - Mitä ovat *kohdistimet*? Mikä on niiden synonyymi?
  - Kustannuslaskentajärjestelmän luonnetta kuvaa eräs keskeinen ominaisuus—mikä? Mitä hyvää ja mitä huonoa on kummassakin ääripäässä?
  - Miten teknologian kehittyminen vaikuttaa siihen, miten kustannukset jakautuvat välittömiin ja välillisiin?
16. (s. 136–137) Kustannuslaskennan laajuus, arvostaminen ja jaksotus:
- Milloin kustannus kannattaa jättää kohdistamatta?
  - Mitä hyötyä ja mitä haittaa on kustannusten kohdistamatta jättämisestä?
  - Mitä tarkoitetaan kustannuslaskennan *laajuudella*?
  - Kun puhutaan kustannuslaskennasta, mitä tarkoitetaan *arvostamisella*?
  - Mitä tarkoitetaan *jaksottamisella*?
17. (s. 137–138) Kustannusten käyttäytyminen:
- Mitä ovat kiinteät kustannukset? Anna myös esimerkki.
  - Mitä ovat muuttuvat kustannukset? Anna myös esimerkki.
  - Mistä jako kiinteisiin ja muuttuviin kustannuksiin riippuu ja miten?
  - Mitä tarkoittaa muuttuva yksikkökustannus?
  - Jos muuttuvat kustannukset ovat suoraan verrannolliset tuotannon volyyymiin, mitä voidaan sanoa muuttuvasta yksikkökustannuksesta?
  - Millainen on muuttuvien kustannusten kuvaaja, jos muuttuva yksikkökustannus a) alenee, b) kasvaa tuotannon kasvaessa?
  - Mitä ovat puolimuuttuvat kustannukset? Anna myös esimerkki.
  - Mitä ovat puolikiinteät kustannukset? Anna myös esimerkki.

18. (s. 139) Verkoston kustannuslaskenta:
- Nimeä ja kuvaile tavanomaisimman alihankintaverkoston rakenne.
  - Mitä tarkoittaa *laajennettu yritys*?
  - Mitä verkoston motivaation ylläpitäminen edellyttää?
  - Mitä tarkoittaa *avointen kirjojen laskentajärjestelmä*?
  - Mikä on keskeisin vaikeus verkoston kustannuslaskennan kehittämisessä?
  - Miksi yritys ei mielellään jaa kustannustietojaan verkoston muiden yritysten kanssa?
  - Milloin sanotaan *verkoston laajuisen kustannuslaskennan* olevan käytössä?
19. Kirja esittelee neljä ”perinteistä” suoritekohtaisen kustannuslaskennan menetelmää. Mitkä ne ovat? (s. 140–141)
20. (s. 140) Mitä tarkoittaa
- yhtenäistuotanto
  - rinnakkaistuotanto
  - vaihtuva joukkotuotanto
  - yksittäistuotanto
  - sarja- tai erätuotanto?
21. Mikä perinteisen suoritekohtaisen kustannuslaskennan muoto sopii kuhunkin edellisen tehtävän tuotantotyypeistä? (s. 140)
22. (s. 140) Mitä tarkoittaa
- ekvivalenssiluku
  - ekvivalenssiyksikkö
  - yk-lisä?
23. (s. 141–143) Toimintopohjainen kustannuslaskenta (ABC):
- Millaiseen tuotantotyyppiin ABC sopii?
  - Mikä on ABC:n perusajatus?
  - Miten tuotannon tekijöiden kustannukset kohdistetaan suoritteille ABC:ssa?
24. Mitä ovat ABM ja ABCM? Mitä ne tarkoittavat? (s. 141–143)
25. (s. 143–144) Mitä tarkoittavat tavoitekustannuslaskennan
- hinalähtöisyys
  - asiakassuuntautuneisuus
  - tuotekehityskeskeisyys
  - poikkitoiminnallisuus
  - elinkaarinäkökulma?
26. Mikä on arvoketju? (s. 143)
27. Miten tavoitekustannus määritetään? (s. 143)

28. (s. 144–146) Katetuottolaskenta:
- Mitä tarkoitetaan tuottotekijöillä ja kustannustekijöillä? Mitä oletuksia näistä tehdään katetuottoanalyysissa?
  - Mitä tekijöitä katetuottoanalyysin laskelmissa huomioidaan?
  - Mikä kustannusten kahtiajako on keskeinen katetuottolaskennassa?
  - Mitä tarkoittaa katetuotto?
  - Mitä tarkoittaa kriittinen piste? Miten se lasketaan?
  - Mitä tarkoittaa varmuusmarginaali?
29. (s. 144–146) Tämä kysymys koskee katetuottolaskentaa. Yrityksen kiinteät kustannukset ovat 500 ja muuttuva yksikkökustannus on 10. Tuotteen hinta on 12.
- Laske kriittinen piste.
  - Paljonko tuotetta pitäisi myydä, jotta voitto olisi 100? Paljonko on tällöin varmuusmarginaali?
  - Jos tuotetta myydään 200 kpl, mikä hinnan pitäisi olla, jotta kaikki kustannukset tulisivat katettua?
30. Mitkä tekijät täytyy huomioida investoinnin kannattavuuslaskemissa? (s. 148)
31. Millä kolmella eri tavalla investoinnin pitoaika voidaan määritellä? (s. 148)
32. (s. 149) Jos laskentakorko on 12 % ja aikahorisontti on 4 vuotta, mikä on
- korkotekijä
  - diskonttokorko?
33. Mikä on olennaisin ero koneen ostamisen ja leasingin välillä? (s. 149–150)
34. (s. 148–151) Yritys harkitsee investointia 120 000 euroa maksavaan koneeseen. Jos kone hankitaan, sitä käytetään neljä vuotta, minkä jälkeen kone myydään pois, jolloin siitä arvioidaan saatavan 40 000 euroa. Koneen arvioidaan tuottavan vuosittain 50 000 euron kustannukset ja 100 000 euron tuotot.
- Mikä on investoinnin takaisinmaksuaika?
  - Mikä on investoinnin netto nykyarvo, jos laskentakorkokanta on 15 %?
  - Onko investoinnin sisäinen korkokanta suurempi vai pienempi kuin 15 %?
35. (s. 150) Investoinnin kannattavuuden arviointi takaisinmaksuajan menetelmällä:
- Mitä puutteita tässä menetelmässä on?
  - Mitä näkökohtia tämä menetelmä painottaa?
36. (s. 150–151) Milloin investointi on kannattava
- nettonykyarvomenetelmän mukaan
  - sisäisen korkokannan menetelmän mukaan?
37. (s. 150–151) Vertailtaessa kahta investointia, kumpi investointi on kannattavampi
- nettonykyarvomenetelmän mukaan
  - sisäisen korkokannan menetelmän mukaan?

4.2 VAIKEAMPIA TEHTÄVIÄ

38. Mitkä ovat Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tavoitteet? (s. 120)
39. (s. 125) Muutosvastarinta:
  - a. Kun yrityksen ohjausjärjestelmiä muutetaan, voi esiintyä muutosvastarintaa. Mistä muutosvastarinta johtuu?
  - b. Kasurisen (2002) mukaan on kahdenlaisia tekijöitä, jotka vaikuttavat ohjausjärjestelmien muuttamisen onnistumiseen. Mitä nämä ovat?
40. Mihin vaiheisiin strategian jalkauttamisprosessi jakautuu? (s. 127)
41. Kun yritys valitsee strategiaa mahdollisten vaihtoehtojen joukosta, se vertaa niitä kolmella kriteerillä. Mitkä nämä kolme kriteeriä ovat? (s. 127)
42. Amer Sportsissa strategian viestimiseen käytetään strategisen kartan lisäksi strategiataloa. Kuvaile strategiatalon rakenne. (s. 133)